

Crnogorska publika je dobronamjerna i umije da uživa u umjetnosti

vijesti.me/kultura/587267/crnogorska-publika-je-dobronamjerna-i-umije-da-uziva-u-umjetnosti

27.01.2022. 09:55h

Da crnogorska publika ima istančan ukus za klasičnu muziku, umije da prepozna kvalitet, ali i da je dobronamjerna i uživa u muzici i umjetnosti, istakla je pijanistkinja iz Bosne i Hercegovine, **Sonja Marković**, nakon što je preksinoć nastupila u Podgorici u Muzičkom centru Crne Gore.

Marković se predstavila zajedno sa violončelistom **Isakom Haračićem** u Kamernoj sali koju su tom prilikom i otvorili za predstojeću sezonu i nove nastupe.

Njima ovo nije prvo gostovanje u Crnoj Gori koja je uvijek bila na njihovom umjetničkom putu i odskočna daska i individualno, ali i u kamernom duu, kazao je Haračić u intervjuu “Vijestima” uoči koncerta. Markovićeva sa najnovijeg koncerta nosi samo pozitivne utiske koje prenosi u razgovoru za “Vijesti”.

foto: Đorđe Cmiljanić

”Prelijepo iskustvo, prelijepa sala i puno prijatelja koji rade u Crnogorskom simfonijskom orkestru koji su došli da nas podrže. Pamtićemo koncert po fenomenalnom gostoprimstvu i besprekornoj organizaciji Muzičkog centra. Srećni smo što smo upravo dobili priliku da odsviramo prvi koncert kamerne muzike u novoj sali i sezoni. Imamo fenomenalna iskustva u Crnoj Gori, bili smo prisutni na koncertima u Podgorici, Cetinju, Ivanovim koritima, u saradnji sa Kulturno-informativnim centrom i **Majom Popović**. Tada smo dobili i grant Evropske komisije za učešće na Ljetnjoj školi kamerne muzike koju je ona organizovala. Pored toga, Isak I ja smo otvorili ovogodišnji Festival gudača u Perastu čija je direktorka Marina Dulović, a koji je održan u avgustu u Muzeju grada Perasta”, podsjeća Markovićeva koja je prepoznala i da je publika uživala.

”Po reakcijama, rekla bih da je publika bila veoma zadovoljna. U Crnoj Gori ima puno posvećenih i ozbiljnih muzičara koji i te kako znaju da procijene kvalitet, ali sa crnogorskom publikom smo uvijek imali dobra iskustva jer je dobronamjerna i zna da uživa u umjetnosti”, ističe pijanistkinja koja je nastupala širom Evrope i dodaje da crnogorska publika ima istančan muzički ukus.

Na repertoaru su se našla djela srpskog kompozitora **Miloja Milojevića** “Legenda o Jefimiji” inspirisana pjesmom **Milana Rakića**, zatim i Svita za violončelo i klavir francuskog kompozitora **Kamija Sen-Sansa**, Varijacije na **Rosinijevu** temu **Bohuslava Martinua** i Sonata za violončelo i klavir broj 2 ruskog kompozitora **Nikolaja Mjaskovskog**. Interesantan repertoar odlikuje savremenost kompozicija za klavir i violončelo, jer je većina njih nastala u relativno skorije vrijeme.

”Pri izboru repertoara trudimo se da uključimo kompozicije koje imaju umjetničku vrijednost i nisu ‘hitovi’ klasične muzike, što znači da nisu poznate široj publici. Zajedničke pripreme su vrlo kratke, jer nemamo taj luksuz (živimo u drugim gradovima), ali se trudimo da pojedinačno navježbamo svoje djelove i dovedemo kompozicije do neke perfekcije”, objašnjava ona kako funkcioniše kamerni duo i kako se pripremaju violončelista Isak Haračić i ona.

Njih dvoje nastupaju zajedno od 2019. godine, ali publika nerijetko ima osjećaj da saraduju duže od deset godina, priča Marković objašnjavajući da kompozicije koje izvode uvijek dovode do savršenstva. To dokazuju i brojne audicije i takmičenja na kojima su nastupali, uglavnom onlajn, usljed pandemije virusa korona.

”Iza sebe imamo već deset takmičenja na kojima smo pobijedili širom Evrope. Shvatili smo da to jeste naš senzibilitet i da možemo da nastavimo zajedno”, kazala je Markovićeva o saradnji sa Haračićem, a dalje objašnjava kako klavir i violončelo korespondiraju zajedno, te šta kao instrumenti nude jedno drugom, ali i kako se dopunjuju, te koliko su važni senzibiliteti izvođača radi opšteg utiska.

”Svaki kamerni sastav je drugačiji i zahtijeva drugačiji način sviranja, slušanja, uklapanja. Čelo i klavir imaju podjednako važne uloge u zajedničkom muziciranju, tu niko nije ‘glavni’, jednostavno je potrebno napraviti dobar balans i zajednički zvuk. Jako je važna i zajednička energija”, smatra ona.

Markovićeva se rano fokusirala na muziku, još u ranom djetinjstvu, a značajan razlog je i usmjerenje porodice, prijatelja-umjetnika koji su prepoznali njene sposobnosti, a kasnije i profesori i pedagozi koji su joj pomogli da ih unaprijedi u daljem obrazovanju. Na pitanje šta je potrebno da bi muzičar stasao u ozbiljnog, prepoznatljivog i kvalitetnog, da li je to rano prepoznavanje interesovanja i talenta, a onda i rad, upornost i vježbanje ili ima još nekih segmenata, ona odgovara:

”Mi smo kao i sportisti, kada se primijeti talenat, onda se uključi čitav jedan tim ljudi koji brine o razvoju. Važnu ulogu ima profesor, ali i veliki broj seminara, takmičenja svih nivoa, koncerata i svakodnevnog vježbanja. Muzika je nešto što je meni prirodno i bez čega ne mogu zamisliti svoju svakodnevnicu”, poručuje, a za svoj instrument kaže da su njegove čari i moći idalje neotkrivene, jer je po mnogo čemu jedinstven.

”Klavir je definitivno moćan instrument koji može da oponaša orkestar i može da saraduje sa svim ostalim instrumentima u raznim kombinacijama, a nekima je neophodan”, ističe pijanistkinja koja se bavi i pedagoškim radom, to jest predaje klavir u osnovnoj i srednjoj Muzičkoj školi u Trebinju.

Za “Vijesti” kaže da se trudi da svaka lekcija koju predaje usput bude i životna.

”Najvažnija lekcija je da budu ljudi prije svega i da se pomažu i oslobode predrasuda, ljubomore i svih tih stvari koja su veoma česta pojava kod muzilara. Tek nakon toga dolazi rad”, poručuje Markovićeva.

Iako je ranije klasična muzika bila “rezervisana” za elitu, intelektualce, vladare, umjetnike i plemiće, situacija je danas drugačija - danas je klasična muzika dostupna svima, kaže i to vidi kao pozitivan pomak.

”...A u ovom ludom vremenu mislim da će se sve više ljudi okretati nekim pravim vrijednostima, a naš je zadatak upravo to - da svojim raznovrsnim repertoarom zainteresujemo i približimo publici klasičnu muziku”, priča pijanistkinja.

Ona ističe da je muzika dio duhovnog i unutrašnjeg bića svakog čovjeka i da je to nešto što se razvija čitavog života, a otkriva i da privatno voli da sluša različite žanrove - od klasične muzike do eksperimentalnog džez, kaže. A koliko se kod nas cijeni kvalitetna muzika i da li to (možda) ima veze i sa drugim društvenim vrijednostima, odgovara jasno:

”Sve društvene vrijednosti su pale, ali postoje ljudi koji cijene kvalitet i dok god ih ima mi kao društvo nismo posrnuli”.

Markovićeva je doktorandkinja na studijama kamerne muzike na Fakultetu muzičke umjetnosti u Beogradu. Ona otkriva da je njen doktorski rad vezan za francusku muziku, ali i da se umjetnički doktorati po mnogo čemu razlikuju od naučnih, ali je svakako u pitanju jedna opširna tema. Kada taj poduhvat privede kraju postaće prva u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini sa umjetničkim doktoratom kamerne muzike. Prethodno je završila Akademiju umjetnosti u Banjaluci, klavirski odsjek, i to kao student generacije. Za sobom ima i dva mastera, na studijama klavira i kamerne muzike na Fakultetu muzičke umjetnosti u Beogradu. Pored toga se usavršavala šest mjeseci na muzičkoj akademiji “Stanislaw Moniuszko” u Poljskoj.

Nastupala je u dvoranama širom svijeta, a u svojoj biografiji ima više od 50 republičkih i međunarodnih nagrada sa brojnih takmičenja, a dodijeljena su joj i priznanja za najboljeg solistu Republike Srpske 2012/2013. godine, kao i za najperspektivnijeg pijanistu, odnosno pijanistkinju. Pored toga je osvajala takmičenja i u Dubaiju, Lisabonu, Kijevu, Krakovu, Beogradu i drugdje, a “Vijestima” otkriva i koja joj je nagrada najdraža, ali i da li je teže postaviti temelje karijeri i izgraditi je u nekoj od država regiona ili u inostranstvu.

foto: Đorđe Cmiljanić

”Draga mi je nagrada koju je osvojio naš kamerni trio u sastavu Sonja Marković na klaviru, **Lidija Paulin** -violončelo i **Sonja Vojvodić** - violina, koja je članica Crnogorskog simfonijskog orkestra, a to je nastup u Karnegi Holu u Njujorku koji bi trebalo da se desi ove godine. Teže da se izgradi karijera naravno, a najteži zadatak na ovim prostorima je trajati uz sve prateće probleme”, kaže Marković.

Tako su pred njom i pripreme za koncert u prestižnoj dvorani Karnegi Hol u Njujorku, koja postoji više od 130. godina. Poziv za taj nastup je stigao još 2019. godine, ali je odložen zbog epidemiološke situacije, a najnovija vijest je da će biti upriličen krajem juna tekuće godine.

”Nagradu da ovdje nastupimo dobile smo kao pobjednici festivala ‘Viva music’, koji se održava u svim evropskim zemljama. Bosna i Hercegovina nikada nije ispunila uslove za održavanje takvog festivala, pa smo se prijavile u susjednu zemlju, Crnu Goru, koja nam je bila najbliža da sviramo i pobijedile smo”, kazala je Markovićeva u jednom od svojih ranijih intervjua kada je otkrila i da je dodatno raduje poziv od organizatora festivala da bude u žiriju na takmičenju koje se takođe odvija u Karnegi Holu, namijenjenom mladim talentima do 18 godina, “Suzanne and Cully competition”.

Pored tog nastupa, ona otkriva i da je pažnja ipak usmjerena na naredni koncert koji će biti u Norveškoj i zaključuje šta je podstiče, motiviše i inspiriše da radi još više i bolje i u budućnosti.

”Moji naredni koncerti su vezani za Norvešku, a inspiracija se nalazi svuda, možda čak i ova otežana pandemijska situacija može biti neka vrsta borbe i inspiracije za dalje. Pronalaze se novi načini za trajanje”, zaključuje ona.